

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา ข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไป

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 227 ราย หรือ 94.6 เปอร์เซ็นต์ และเป็นเพศหญิง มีจำนวน 13 ราย หรือ 5.4 เปอร์เซ็นต์ อายุของเกษตรกรที่เป็นเพศชายมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 43 ปี ส่วนเกษตรกรที่เป็นเพศหญิงมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 37 ปี ระดับการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับประถมศึกษา เนื่องจากสมัยก่อนคนในเขตพื้นที่ภาคอีสาน ไม่นิยมส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ เนื่องจากฐานะที่ยากจน ระดับการศึกษาของเกษตรกรจึงอยู่ในระดับต่ำ แต่ในปัจจุบันเกษตรกรมีรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ลูกหลาน ได้มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น และอาจจะนำความรู้กลับมาพัฒนาศักยภาพการผลิตในครอบครัว ในอนาคต เกษตรกรหนึ่งครัวเรือน มีสมาชิกอยู่ที่ 4 คน ซึ่งถือว่าเป็นครอบครัวขนาดเล็ก และรายได้จากการกรีดยางพารา สามารถดูแลคนในครอบครัวได้ และจำนวนแรงงาน โดยเฉลี่ยคือ 2 คนต่อครัวเรือน หลังจากผลิตยางพาราก่อนด้วยแล้ว เกษตรกรส่วนใหญ่จะยึดอาชีพการผลิตยางพาราก่อนด้วยเพียงอย่างเดียว เนื่องจากเกษตรกรคิดว่าการผลิตยางพาราก่อนด้วยให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับเวลาที่ใช้ในการผลิต จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ยกเลิกอาชีพอื่นหลังจากผลิตยางพาราก่อนรายได้เฉลี่ยต่อปีจากเกษตรกรที่ปลูกยางพาราก่อนทำการกรีดยางพาราอยู่ที่ปีละ 62,314 บาทสาเหตุที่เกษตรกรเลือกอาชีพการปลูกยางพาราเพราะเกษตรกรต้องการเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว โดยถึงเห็นผลตอบแทนจากการผลิตยางพาราก่อนด้วยและเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาก่อนแล้วเกษตรกรจึงมีความถนัดในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

5.1.2 มุมเหตุในการตัดสินใจผลิตยางพาราก่อนด้วย

สาเหตุที่เกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย เลือกการผลิตยางพาราในรูปแบบยางพาราก่อนด้วยนั้น เพราะการผลิตยางพาราก่อนด้วยใช้ต้นทุนในการผลิตที่ต่ำกว่าการผลิตยางพาราในรูปแบบยางแผ่นดิบ เกษตรกรจึงเลือกการผลิตยางก่อนด้วยกันอย่างแพร่หลาย และ

การผลิตยางพาราก่อนด้วยยังใช้จำนวนแรงงานที่น้อยกว่า และใช้เวลาในการผลิตที่น้อยกว่าการผลิตยางพาราแผ่นดิบ เพราะไม่จำเป็นต้องดำเนินงานในขั้นตอนการผลิตยางแผ่นดิบที่ใช้เวลานาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรต้องการผลิตยางพาราในรูปแบบที่ประหยัดต้นทุน ประหยัดแรงงาน และประหยัดเวลาที่ใช้ในการผลิต หลังจากที่เกษตรกรได้ผลิตยางพาราก่อนด้วยแล้ว ถึงแม้ว่าการผลิตยางพาราก่อนด้วยจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาล เพราะมีผลกระทบจากการผลิตที่มากกว่าการผลิตยางพาราแผ่นดิบก็ตาม เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการผลิตยางพาราก่อนด้วย แต่เกษตรกรยังคงยืนยันที่จะผลิตยางพาราก่อนด้วย เนื่องจากการเห็นถึงรายได้จากการผลิตยางก่อนด้วยที่มากกว่าการประกอบอาชีพอื่น แม้ว่ารายได้จะน้อยกว่าการผลิตยางแผ่นดิบ แต่เกษตรกรใช้เวลาในการผลิตยางก่อนด้วย ซึ่งน้อยกว่าการผลิตยางแผ่นดิบ จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกทางในการเลือกวิธีการผลิตยางพาราก่อนด้วย แรงจูงใจในการผลิตสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิด และทัศนคติที่เกษตรกรมีต่อการผลิตยางพารา ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะเข้ามามีบทบาทในการให้ความรู้ และช่วยให้คำปรึกษาในการผลิตยางพาราแผ่นดิบ

5.1.3 การศึกษาต้นทุน - ผลตอบแทนในการผลิตยางพาราก่อนด้วย

การศึกษาเรื่องต้นทุนผลตอบแทนจากการผลิตยางพาราก่อนด้วยแบบเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีสวนยางพาราขนาดเล็ก พื้นที่ 5 – 15 ไร่ และสวนยางพาราขนาดกลาง 15 – 25 ไร่ ต่อครัวเรือน ต้นทุนการผลิตก่อนการกรีดยางพารา สวนขนาดเล็ก 369,369 บาท สวนขนาดกลาง ประมาณ 738,720 บาท หลังจากปีที่ 6 เป็นช่วงทำการผลิตได้แล้ว จะมีต้นทุนที่เพิ่มขึ้นมาคือต้นทุนที่เกี่ยวกับการผลิตยางพาราก่อนด้วย และต้นทุนผันแปร ต้นทุนระหว่างการผลิตของสวนยางพาราขนาดเล็ก ประมาณ 41,336 บาทต่อปี และสวนยางพาราขนาดกลางประมาณ 90,080 บาทต่อปี จากการเก็บแบบสอบถามจากเกษตรกร ในช่วง 5 ปีแรก ที่ขายผลผลิต สวนขนาดเล็กมีรายได้รวมประมาณ 1,191,630 บาท สวนขนาดกลางประมาณ 2,595,430 บาท

ในการคำนวณระยะยาว ต้นยางพาราสามารถให้ผลผลิตได้ประมาณ 25 ปี ตลอดอายุโครงการใช้เวลาทั้งหมด 31 ปี การวิเคราะห์ประเมินความเป็นไปได้ในการปลูกยางพาราสามารถคำนวณจากข้อมูลต้นทุนและรายรับจากการผลิตยางพาราก่อนด้วย พบว่าสวนยางพาราขนาดเล็กอายุการกรีดยาง 25 ปี ที่อัตราคิดลด 7 เปอร์เซ็นต์ มีค่า (NPV) คือ 2,131,470 บาท (IRR) มีค่าเท่ากับ 16 % และ (B/C Ratio) มีค่าเท่ากับ 2.53 ซึ่งมีความเป็นไปได้ในการลงทุน และระยะเวลาในการคืนทุนคือหลังจากการผลิตแล้วในปีที่ 10 ตั้งแต่เริ่มการปลูก และสวนขนาดกลางที่อายุการกรีดยาง 25 ปี ที่อัตราคิดลด 7 เปอร์เซ็นต์ มีค่า (NPV) คือ 4,353,733 บาท (IRR) มีค่าเท่ากับ 22 % และ

(B/C Ratio) มีค่าเท่ากับ 2.70 ซึ่งมีความเป็นไปได้ในการลงทุน และระยะเวลาในการคืนทุนคือ ปีที่ 10

จากการศึกษาต้นทุนผลตอบแทนของการผลิตยางพาราก้อนถ้วย จะพบว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน แต่ถ้าหากในกรณีที่ต้นทุนเพิ่มขึ้น และรายได้ลดลง การประเมินโครงการเป็นดังนี้ ในกรณีสวนขนาดเล็ก ในกรณีที่ต้นทุนเพิ่มขึ้น 5% , 10% และรายได้ลดลง 5% พบว่า ยังมีความเป็นไปได้ในการลงทุน เพราะสามารถคืนทุนและมีอัตราตัวชี้วัดคือ (NPV) (IRR) (B/C Ratio) อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถยอมรับในการลงทุนได้ แต่ในกรณีที่ต้นทุนเพิ่ม 15 % และรายได้ลดลง 5 % จากการคำนวณโครงการไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน เนื่องจากมีต้นทุนที่มากเกินไปเกินรายได้ ในกรณี สวนขนาดกลาง จากการคำนวณ ในกรณีที่ต้นทุนเพิ่มขึ้น 5 % , 10% และรายได้ลดลง 5% พบว่ายังมีความเป็นไปได้ในการลงทุนแต่ในกรณีที่ต้นทุนเพิ่ม 15 % และรายได้ลดลง 5 % จากการคำนวณ โครงการไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน เนื่องจากมีต้นทุนที่มากเกินไปเกินรายได้

5.1.4 ปัญหา – อุปสรรค ความต้องการของเกษตรกร

การศึกษาในหัวข้อ ปัญหา – อุปสรรคในการผลิตยางพาราก้อนถ้วย ทักษะคติ และความต้องการของเกษตรกรพบว่า ปัญหาในการผลิตที่อาจเกิดขึ้นกับเกษตรกรคือ ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ และปัญหาเกี่ยวกับโรคแมลงและศัตรูพืช ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเกษตรกรไม่ได้มีความกังวลในเรื่องปัญหาเกี่ยวกับต้นยางพาราในระดับที่มาก เพราะมีการป้องกันและดูแลรักษาต้นยางเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับต้นยางพารา ในการรับข้อมูลจากภายนอกในการศึกษาราคายางพาราก้อนถ้วยในตลาดนั้น ในกรณีมากกว่า 5 ครั้งต่อสัปดาห์ เกษตรกรส่วนใหญ่ได้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้านมากที่สุด รองลงมาจึงเป็นการรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ และหออกระจายข่าวในหมู่บ้าน การบริโภคข่าวสารจากแหล่งภายนอกอื่น เช่น หนังสือพิมพ์ วารสารเกษตร หรือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น เกษตรกรยังได้รับข้อมูลจากแหล่งที่กล่าวมา อยู่ในระดับที่น้อยมาก หากเปรียบเทียบกับกรรับข้อมูลการกระจายข่าวจากเพื่อนบ้าน ความต้องการของเกษตรกรที่มีต่อราคายางพาราก้อนถ้วย เกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลืออย่างจริงจังด้านการประกันราคาที่แน่นอน รวมทั้งการแทรกแซงราคาจากรัฐบาล รวมถึงมีการเปิดประมูลราคาขายก้อนถ้วย ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีกรเปิดประมูลราคาขายก้อนถ้วยจากรัฐบาล เพราะยางก้อนถ้วยยังไม่เป็นที่ยอมรับจากกรมส่งเสริมการเกษตร และสถาบันวิจัยยางพาราด้วย แต่มีหนึ่งประเด็นที่เกษตรกรไม่ได้ให้ความสำคัญมากคือเรื่องกรมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดราคายางพารา แนวโน้มราคายางพาราในอนาคต เพราะทักษะคติของเกษตรกรคือความต้องการกำไรจากการผลิตโดยมีความต้องการข้อมูลแค่ด้านราคายางพาราและรัฐบาลจะช่วยเหลืออย่างไรเพียงเท่านี้ เมื่อเกษตรกร

ไม่ทราบถึงแนวโน้มราคาของพารา ก็เป็นการยากที่จะกำหนดแผนในการผลิตของพาราในอนาคต หรือการประกอบอาชีพในอนาคต เพราะของพารามีอายุในการให้ผลผลิตประมาณ 25 ปี หลังจากเปิดกรีด จึงทำให้อุณหภูมิในการประกอบอาชีพผลิตของพารายังคงมีความเสี่ยงในอนาคต

ความต้องการในด้านการผลิต เกษตรกรต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐในการพัฒนาการผลิตของพาราก่อนด้วย ข้อสังเกตอย่างหนึ่งให้เห็นเด่นชัดในแนวคิดและทัศนคติ คือ เกษตรกรไม่เห็นด้วยกับการแนะนำของหน่วยงานจากราชการในการแนะนำให้ผลิตยางแผ่นดิบ โดยหน่วยงานของรัฐบาลคือกรมส่งเสริมการเกษตร ได้มีบทบาทในการช่วยเกษตรกรในด้านความรู้ในการผลิตของพาราแผ่นดิบ รวมทั้งปัจจัยต่างๆที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถผลิตของพาราแผ่นดิบที่มีคุณภาพราคาสูงได้ แต่เกษตรกรกลับเลือกผลิตของพาราก่อนด้วยแทน แต่กลับต้องการให้มีการพัฒนาการผลิตทั้งความรู้ในการผลิต ทั้งที่หน่วยงานของรัฐบาลไม่ได้สนับสนุนอยู่แล้ว สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดในการประกอบอาชีพเกษตรกรที่ผลิตของพาราก่อนด้วยว่ามีทัศนคติที่ผิดในการดำเนินการผลิต เกษตรกรจะยึดเอาตัวเองเป็นหลัก และต้องการให้หน่วยงานของรัฐบาลส่งเสริมหรือทำตามที่เกษตรกรคิดว่าเหมาะสม ทำให้เกิดปัญหาในระยะยาวในอนาคต และเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขจากตัวเกษตรกรเป็นอันดับแรก

การส่งเสริม เกษตรกรพึงพอใจในการผลิตของพาราก่อนด้วยอย่างมาก และต้องการให้รัฐบาลเข้ามาสนับสนุนการผลิตของพาราก่อนด้วยอย่างจริงจัง รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพของพาราก่อนด้วยให้มีประสิทธิภาพที่มากขึ้น และการส่งเสริมจากรัฐบาล ทั้งในเรื่องการส่งเสริมการผลิต สนับสนุนการขายของพาราก่อนด้วย และต้องการให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือ รวมทั้งหน่วยงานจากเอกชน จากข้อสรุปดังกล่าวพบว่าเกษตรกรต้องการที่จะผลิตของพาราในรูปแบบของพาราก่อนด้วยเพียงอย่างเดียว โดยที่ไม่รับฟังคำแนะนำจาก รัฐบาลหรือกรมส่งเสริมการเกษตร เพียงแต่ต้องการผลิตของพาราในรูปแบบที่ประหยัดต้นทุน ประหยัดแรงงาน ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งต่อต้นยางของตนเอง และผลกระทบด้านกลืนนำเสียดจากของพาราก่อนด้วย ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น เกษตรกรไม่ยอมรับการแนะนำในการผลิตของพาราแผ่นดิบ แต่ต้องการให้กรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยแนะนำและช่วยเหลือในทุกด้าน

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในเรื่องมูลเหตุในการเลือกผลิตยางพาราในรูปแบบยางพาราก้อนด้วย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. เกษตรกรที่ผลิตยางพาราก้อนด้วยมีการลงทุนในการผลิตที่ต่ำกว่าการผลิตในรูปแบบยางแผ่นดิบ เพราะไม่จำเป็นต้องมีโรงเรือน หรือเครื่องจักรที่ใช้ในการทำยางแผ่นดิบ แต่ผลตอบแทนหรือระดับราคาที่ยขายผลผลิตจากยางพาราก้อนด้วย ก็น้อยกว่าการผลิตในรูปแบบยางพาราแผ่นดิบมาก หากมีการผลิตในรูปแบบยางพาราก้อนด้วยสักระยะเพื่อเก็บงบประมาณในการลงทุนซื้อเครื่องจักรในการผลิตยางแผ่นดิบ จะได้รายได้ที่ได้จากการขายยางแผ่นดิบนั้นมากกว่าการขายยางพาราก้อนด้วย

2. การปลูกยางพาราในระยะแรกที่ยังไม่สามารถทำการผลิตได้ เกษตรกรควรปลูกพืชแซมในพื้นที่ที่ปลูกยางพารา อาจจะเป็นพืชล้มลุก หรือพืชในระยะสั้น เพื่อก่อให้เกิดรายได้ในช่วงที่ยางพารายังไม่ให้ผลผลิต

3. ประเด็นด้านความต้องการของเกษตรกร เกษตรกรมีความต้องการรับความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นด้านราคา , ด้านการผลิต , ด้านการจำหน่าย หรือแม้กระทั่งการส่งเสริมการผลิต แต่เกษตรกรต้องคำนึงถึงก่อนคือ การผลิตในรูปแบบยางก้อนด้วย ไม่ได้ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาลตั้งแต่เริ่มต้น แต่เกษตรกรก็ยังยืนยันในวิธีการผลิตนี้มาโดยตลอด ซึ่งจะเรียกร้องให้เกิดการช่วยเหลือคงเป็นไปได้ยาก เพราะเกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตยางพาราแผ่นดิบมาโดยตลอด กรมส่งเสริมการเกษตรมีการส่งเสริมและช่วยเหลือจัดอบรมเกี่ยวกับการผลิตอยู่บ่อยครั้ง หากเกษตรกรผลิตยางพาราในรูปแบบยางก้อนด้วย ภาครัฐบาลก็ไม่มีข้อมูลที่จะมาช่วยเหลือเกษตรกร เพราะไม่ได้สนับสนุนการผลิตในวิธีนี้อยู่แล้ว ซึ่งทุกฝ่ายต้องยอมรับความจริงรวมทั้งเกษตรกรก็ต้องยอมรับในเงื่อนไขนี้

4. ในด้านการช่วยเหลือจากกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อเกษตรกรมีความต้องการที่จะผลิตยางพาราก้อนด้วย ถึงจะเป็นวิธีการผลิตที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ได้รับการยอมรับจากภาครัฐบาล แต่ปัจจัยหลักที่ต้องคำนึงคือ การแก้ปัญหาให้กับเกษตรกร โดยพื้นฐานระดับการศึกษา หรือทัศนคติของเกษตรกรเองนั้น ส่งผลต่อวิธีการผลิต ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตรควรพิจารณาให้การช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำ ส่งเสริมการผลิตยางพาราก้อนด้วยให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรน้อยที่สุด

5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

การทำงานวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากเกษตรกรที่มีความหลากหลาย อาจส่งผลให้การวิเคราะห์ข้อมูลคลาดเคลื่อน แต่ผู้วิจัยเองก็ได้พยายามถามคำถามหรือใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากส่วนกลาง หรือข้อมูลทุติยภูมิเข้ามาช่วย เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่สามารถจำราคาต้นทุนที่แท้จริงได้อย่างถูกต้อง สาเหตุเกิดจาก ระยะเวลาในการปลูกของเกษตรกรผ่านมาหลายปี ทำให้ได้ข้อมูลที่อยู่ในรูปของการประมาณการณ และอุปสรรคที่สำคัญคืออยู่ในพื้นที่ห่างไกล และหมู่บ้านในการผลิตยางพาราเกือบจะอยู่ห่างกัน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการเก็บข้อมูลจากเกษตรกร

5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป สำหรับท่านที่สนใจด้านต้นทุนผลตอบแทนในการผลิต อาจทำการวิจัยในเรื่องการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างยางพาราเกือบจะ และยางแผ่นดิบ หรือจะทำการศึกษาในเรื่องตลาดที่รองรับผลผลิตจากยางพารา เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลด้านราคาขายและแนวโน้มการผลิตยางพาราในประเทศต่างๆ รวมถึงแนวโน้มราคาขายพาราในอนาคต เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่กำลังตัดสินใจปลูกยางพารา หรือแก่เกษตรกรในอนาคต สืบไป